

Sikojen virikkeiden tautiriskit

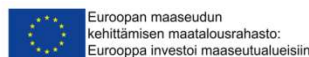
ELL Kati Näsärö, Suojaa SiKana –hanke

Sikatiilojen rehuhygienia –webinaari 18.2.2021

Lainsäädäntö

- Asetus sikojen suojelusta (629/2012), 13 §: ”Sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävä määrä sellaista materiaalia, joka ei vaaranna eläinten terveyttä ja jonka avulla siat voivat toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan kuten tonkimista ja tutkimista”.
- Ruokaviraston täydentävien ehtojen valvontaohje:
 - Sopivana tonkimis- ja tutkimismateriaalina voidaan pitää esimerkiksi olkea, heinää, puuta, sahajauhoa, turvetta tms.
 - Kutterinpurua, turvetta, olkea tms. tulee olla niin paljon, että siat voivat muodostaa materiaalista pieniä kasoja.
 - Mikäli em. ei ole mahdollista (esim. lannanpoistojärjestelmän tukkiutumisen vuoksi) sioilla tulee olla jatkuvasti tutkimismateriaalia eli ”leluja” (palloja, halkoja, luonnonköyttä, ketjuja yms.), joita tulisi vaihdella mahdollisimman usein. Tämän lisäksi sioille tulisi tarjota vähintään kaksi kertaa päivässä olkea, heinää, sanomalehtiä, tms. manipuloitavaa materiaalia, mikä tyydyttää sian pureskelu- ja tonkimistarvetta.

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana

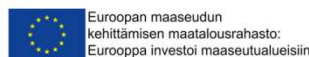
Käytetyt virikemateriaalit

- Olki
- Kutterinpuru
- Turve
- Sanomalehti, pahvi
- Juuttisäkit, -köydet
- Puu
- Lelut (muoviset, metalliset)

Kuva: <https://www.helsinki.fi/fi/tutkimusryhmat/elainten-hyvinvoinnin-tutkimuskeskus/sikojen-virikkeet/olki>

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

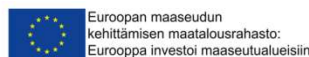

Suojaa
SiKana

Sikojen virikkeet

- Minkälainen on hyvä virike?
 - Turvallinen: ei muodosta tautiriskiä
 - Taloudellisuus: kustannukset ja työmenekki
 - Soveltuu sikalaan: lannanpoistojärjestelmän toimiminen jne.
 - Kiinnostaa sikaa!
- Toimivilla virikkeillä suuri merkitys sikojen hyvinvointiin

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

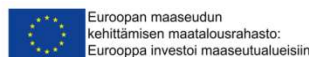

Suojaa
SiKana

Virikkeisiin liittyviä tautiriskejä

- Afrikkalainen sikarutto
- Mykobakteeri
- Salmonella
- Hometoksiinit
- Klebsiella
- Sikaruusu
- ?

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

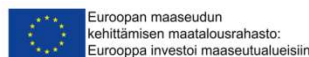

Suojaa
SiKana

Tuontivirikkeet ASF-riski

- Hyvin säilyvä virus
- ETT suosittelee, että sikatiloilla ei käytetä tuontiolkea, olkipellettejä, kutterinpurua jne.
- Juuttisäkkien kuumennuskäsittely
- Lelujen desinfiointi
- Muista myös pakkausmateriaaleihin liittyvä riski
 - Ei tuontirehujen säkkejä yms. sioille

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

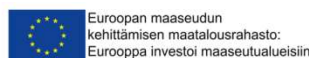

Suojaa
SiKana

Mykobakteeri

- *M. avium subsp. hominissuis*
 - Sioilla oireeton tartunta, havaitaan lihantarkastuksessa
 - Mykobakteeritartunta on riski lapsille, vanhuksille ja muille heikon vastustuskyvyn omaaville
- Turve yhdistetty usein tartuntalähteeksi
- Tirkkonen Taneli, 2017: *Porcine mycobacteriosis caused by Mycobacterium avium subspecies hominissuis*
 - Mykobakteereja todettiin kaikissa tutkituissa kuivikkeissa (sahanpuru, olki, turve ja kutterilastu)

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

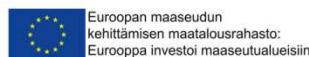

Suojaa
SiKana

Turve

- Mykobakteeririski
- Etuna hapan pH (3,5-5), joka ei ole taudinaiheuttajien kasvun kannalta optimaalinen
- Varastointi niin, ettei kontaminoidu jyrsijöiden tai lintujen ulosteella

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

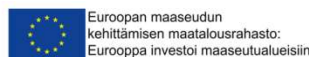

Suojaa
SiKana

Olki, salmonellariski

- Merkittävin riski, että jyräjät pesivät paaleihin varastointiaikana
 - Asianmukainen varastointi: kova alusta, trukkilavojen päällä, alle jyräjämyrkkyyä
 - Muovitus: rikkinäistä paalia ei sikalaan
- Jyräjöiden päätyminen paaliin paalauksen aikana
 - Riski, jos paalaaminen aloitetaan pellon reunoilta
- Lintujen uloste
 - Varastointi linnuilta suojattuna

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

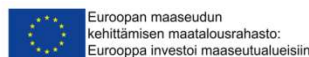

Suojaa
SiKana

Olki, muut tautiriskit

- Kuiva, puhdas olki muuten suhteellisen turvallinen vaihtoehto
- Jos kostunut, hometoksiinien riski

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

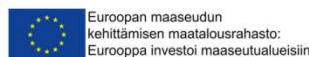

Suojaa
SiKana

Muut virikemateriaalit

- Sanomalehti ja pahvi
 - Omasta taloudesta ja puhdasta -> ei merkittäviä tautiriskejä
 - Likaiset ja märät -> ulosteperäiset bakteerit ja hometoksiinit
- Kotimainen puru
 - Kuiva ja puhdas puru turvallinen vaihtoehto
 - Varastoitava niin ettei likaannu jyräjöiden ja lintujen ulosteella
 - Kostunut puru on tautiriski -> Klebsiella, hometoksiinit

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

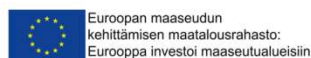
Suojaa
SiKana

Muut virikemateriaalit

- Tuore puu
 - Ei saa olla likaantunut lintujen ja jyrsijöiden ulosteella
- Lelut
 - Desinfiointi ennen sikalaan vientiä

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

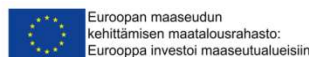

Suojaa
SiKana

Yhteenveto

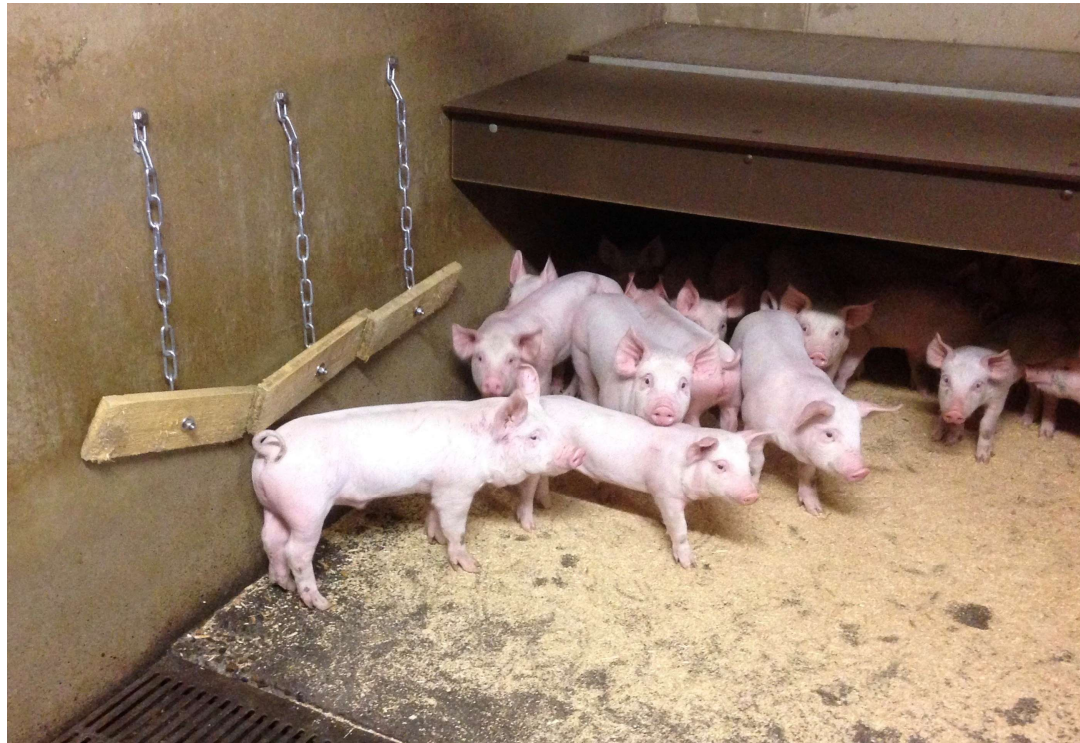
- Tuontimateriaaleihin liittyy ASF-riski
 - Käytetään vain sellaisia, jotka pystytään luotettavasti desinfiomaan (desinfiointiaineet, kuumennus) ennen käyttöä
- Virikemateriaalien saastuminen varastoinnin aikana lintujen ja jyrsijöiden ulosteella on merkittävä salmonellariski -> kiinnitä huomiota varastointiin
- Kaikkien käytettävien virikemateriaalien tulee olla puhtaita ja kuivia

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana

Kiitos! Kysymyksiä?

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana